

Posudek magisterské práce p. Bc. Václava Zajíce „Čas lidského života v Nietzscheho druhé *Nečasové úvaze*“.

Doc. PhDr. Ladislav Benyovszky, CSc

Největší hodnotou předkládané magisterské práce je její *skutečná filosofičnost* a největším problémem předkládané magisterské práce je její *skutečná filosofičnost*. *Skutečnou filosofičností* zde rozumím to, že autor nerekapituluje, neopakuje, nevysvětluje, Nietzscheho „myšlenky“ a argumentaci, nepředvádí svou znalost všech dostupných míst příslušného textového korpusu a nedokazuje, že vskutku Nietzscheho a dnes již monumentální interpretační literaturu četl, nýbrž: Na straně jedné je každému, kdo je v tématu kvalifikován, zjevno, že v „pozadí“ práce taková znalost stojí, na straně druhé, a to především, že tato znalost je *filosoficky produktivní*, tzn. práce sama je filosofickým krokem jejího autora, krokem, jímž si za pomoci učení se z toho, jakou zkušenost měl s tématem Nietzsche, sám ujasňuje povahu a smysl lidského života, tzn. *filosofuje*. Jestliže je cílem magisterského stupně studia stát se schopným podílet se produktivně na rozvoji své „disciplíny“, je předložená práce jednou z mála z těch s nimiž jsem se setkal a mohu o nich říci, že splnění tohoto cíle dosvědčují. Zároveň je třeba ovšem vidět, že v konkrétním filosofickém provozu často panuje neochota promýšlet argumentace zvl. začínajících autorů a očekává se spíše předvedení řemeslné zručnosti a příklon k interpretační autoritě. Autora nečeká snadný a úspěšný karierní postup.

Jazykově a technicky práce dokládá, že se autor dokázal zbavit formulačních a technických problémů, které známe z jeho předchozích prací. Práce rozhodně není každému a beze všeho srozumitelná, což ovšem nelze očekávat od filosofie. Je ovšem srozumitelná každému, kdo neodmítne při četbě sám myslet. Má jednoznačnou „logickou“ výstavbu, jasnou argumentaci, promyšlenou pojmovou fixaci, přesný odkazový aparát.

Obsahově: a) Výklad času jako neustálosti pomíjení mám za velmi silný zvl. díky akcentaci *okamžiku* jako základního temporálního momentu zakládajícího přetržitost a nepřetržitost v časovacím fluxu. Autorův výklad umožňuje pochopit souvislost trvání a okamžiku nejen v konceptu Nietzscheho, nýbrž v metafysice obecně. Jediné, co zde postrádám a domnívám se, že by práci obohatilo, je využití a promyšlení motivu EXAIFNĚS u Platóna, neboť tato „jednota pod určením času“ s autorovými výklady silně koreluje.

b) Uchopíme-li „pocit“ (srov. zvl. § 8 s. 36 a dále) jako „bezprostřední primární způsob danosti pomíjejícího“, pak je otázkou, zda to jsou ještě „pocit“. U Nietzscheho tomu tak jistě je, nicméně pokusil bych se hlouběji zamyslet nad „existenciální dotčeností“ (s. 36) samou a zkoumat její vztah k *metafysické představě* „pocit“ spíše, než abych se spokojil s tím, že se nejen „manifestuje“, nýbrž dokonce „děje“ (s. 36) „jako pocit“.

c) V souvislosti s předchozím by stála za promyšlení spíše než za prosté postulování (opět: U Nietzscheho jistě oprávněně.), apofantická funkce pocitu. Vždyť vnímejme, co říkáme: APOFANTICKÝ ...POCIT. To je proti aristotelské samozřejmosti obrovský obrat.

Jakkoli jde ve všech uvedených případech o problémy, jejichž pohotové řešení po ruce nemám, budu rád, jestliže se k nim autor při obhajobě vyjádří.

Práci hodnotím jako jednoznačně *výbornou* a doporučuji k obhajobě.

12.9.2011